

A Pécsi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság
Bf.III.26/2023/10. szám

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2023. évi június hó 27. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az emberölés bűntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt **Terhelt1 és társa** ellen indított büntetőügyben a Zalaegerszegi Törvényszék 3.B.19/2022/37. számú ítéletét az alábbiak szerint változtatja meg:

A vádlottak által a sértett2 sértett sérelmére elkövetett bűncselekményt a Btk. 160. § (1) bekezdésében meghatározott társtettesként elkövetett emberölés bűntette kísérletének minősíti.

A vádlottakkal szemben kiszabott halmazati büntetést 8 (nyolc) év 6 (hat) hónap szabadságvesztésre és 8 (nyolc) év közügyektől eltiltásra súlyosítja.

A vádlottak a kiszabott szabadságvesztésből feltételes szabadságra nem bocsáthatók.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztésbe mindkét vádlott vonatkozásában a 2023. évi február hó 2. napjától a 2023. évi június hó 27. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt beszámítja.

Kötelezi Terhelt1 I. r. vádlottat 35.455 (harmincötezer-négyszázötvenöt) forint másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

I n d o k o l á s

I.

- [1] A Zalaegerszegi Törvényszék a 2022. évi december hó 1. napján kelt 3.B.19/2022/37. számú ítéletében *Terhelt1 I. r. vádlottat* 2 rb. a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 164. § (1) bekezdésében meghatározott, egy esetben a (3) bekezdés, egy esetben pedig a (8) bekezdés I. fordulata szerint minősülő társtettesként elkövetett testi sértés büntette miatt – halmazati büntetésül – 7 év szabadságvesztésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani azzal, hogy abból a vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A szabadságvesztésbe a 2021. évi június hó 5. napjától a 2022. évi december hó 1. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt beszámította.
- [2] *Terhelt2 II. r. vádlottat* 2 rb. társtettesként elkövetett, a Btk. 164. § (1) bekezdésében meghatározott, egy esetben a (3) bekezdés, egy esetben a (8) bekezdés I. fordulata szerint minősülő testi sértés büntette és 2 rb. a Btk. 222. § (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő zaklatás vétsége miatt halmazati büntetésül 7 év szabadságvesztésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani azzal, hogy abból a vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A szabadságvesztésbe a 2021. évi június hó 5. napjától a 2022. évi december hó 1. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt beszámította. Rendelkezett továbbá a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről is.
- [3] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyészség a vádlottak terhére eltérő minősítésért, a vádirati tényállás I. pontja tekintetében a vádlottak bűnösségének társtettesként, több ember sérelmére elkövetett emberölés büntettének kísérletében történő megállapítása, valamint a kiszabott büntetés súlyosítása érdekében fellebbezett. Jogorvoslati kérelemmel élt az ítélet ellen *Terhelt2 II. r. vádlott* és védője is a büntetés enyhítése céljából.
- [4] A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában és a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján is az ügyészség fellebbezését módosított tartalommal tartotta fenn. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét akként változtassa meg, hogy a vádlottak által elkövetett, a vádirati tényállás I. pontjában meghatározott cselekményeket 1 rb. a Btk. 164. § (1) bekezdésében meghatározott és a (8) bekezdés I. fordulata szerint minősülő, társtettesként elkövetett testi sértés büntette kísérletének, valamint 1 rb. a Btk. 160. § (1) bekezdésében meghatározott társtettesként elkövetett emberölés büntette kísérletének minősítse. A vádlottakat lényegesen hosszabb, de a középértéket el nem érő tartamú szabadságvesztés-büntetésre, illetve ehhez igazodó mértékű közügyektől eltiltásra ítélje, továbbá a Btk. 38. § (4) bekezdés e) pontjának eb) alpontja alapján zárja ki a feltételes szabadság kedvezményéből. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.
- [5] A nyilvános ülésen *Terhelt1 I. r. vádlott* védője az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt, míg *Terhelt2 II. r. vádlott* védője jogorvoslati kérelmével egyező tartalommal szólalt fel, azzal, hogy az ügyészség eltérő minősítést célzó fellebbezése álláspontja szerint a bírói mérlegelést támadja és a felülmérlegelés tilalmába ütközik.

[6]

II.

- [7] A másodfokú bíróság a jogorvoslatokkal megtámadott határozatot a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 590. § (1) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. Az ügyészség fellebbezésére tekintettel a felülbírálat terjedelme a vádirati tényállás I. és II. pontjában rögzített cselekmények tekintetében eltérően alakult. Az I. tényállási pontban írt cselekmények vonatkozásában a Be. 590. § (2) bekezdése alapján vizsgálta a tényállás megalapozottságát, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, az intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét és az eljárási szabályok megtartását. Ezen túlmenően – a Be. 590. § (7) bekezdése értelmében – hivatalból döntött az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben is.
- [8] A vádirati tényállás II. pontjában rögzített, a Btk. 222. § (2) bekezdés a) pontjában meghatározott zaklatás vétsége tekintetében a jogorvoslati kérelmek a Be. 583. § (3) bekezdés a) pontjában írtaknak feleltek meg, mely az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatának egyedül a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezését sérelmezte. Ilyen körülmények között a másodfokú bíróság – figyelemmel a Be. 590. § (3) bekezdésében írtakra – az elsőfokú bíróság ítéletének csak a fellebbezéssel sérelmezett rendelkezéseit, illetve részét bírálta felül, oly módon, hogy nem vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát és határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapította [*Be. 591. § (2) bekezdés a) pont*].
- [9] A másodfokú bíróság – a Be. 590. § (2) és (5) bekezdéseinek együttes alkalmazásával – teljeskörűen, mindkét tényállási pontra kiterjedően vizsgálta az eljárási szabályok megtartását, melyek megsértése esetén a Be. 607. § (1) bekezdése, a Be. 608. § (1) bekezdése, valamint a Be. 609. § (1) bekezdése alapján az ítéletet hatályon kívül kell helyezni, illetve azt is, hogy helytálló-e a bűnösség megállapítására és a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezés. Ezen kívül hivatalból kellett döntenie az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben [*Be. 590. § (7) bekezdése*].
- [10] A Btk. 97. § (2) bekezdésében írtak szerint a büntetőjogi felelősség megállapítására, a kiszabott büntetésre és az alkalmazott intézkedésre vonatkozó adatokat közhiteles hatósági nyilvántartás tartalmazza a törvényben meghatározott időpontig, ezt követően hátrányos jogkövetkezmény az elítélés miatt már nem állapítható meg az elítélttel szemben. Ez alól kivétel mindössze – a jelen esetben jelentőséggel nem bíró – visszaesés és az ahhoz fűződő hátrányos jogkövetkezmények képezhetnek. Ez okból Terhelt I. r. vádlott vonatkozásában a Keszthelyi Járásbíróság 8.B.146/2017/14. számú, az erkölcsi bizonyítványból már törölt elítélésre vonatkozó utalást mellőzni kellett.

[11]

III.

- [12] A bizonyítási eljárást az elsőfokú bíróság a perrendi előírások megtartásával folytatta le anélkül, hogy az ügy érdemi elbírálását akadályozó eljárási szabálysértést vétett volna. Az élet- és testi épség elleni bűncselekmény kapcsán a helyszínen jelen lévő, illetve a történésekről közvetett módon – mások elbeszéléséből – értesült személyeket körültekintően

kihallgatta, illetve a nyomozás során jegyzőkönyvbe foglalt vallomásaik lényegét a Be. 527. § (2) bekezdés a) pontja alapján ismertette. A különleges szakértelmet igénylő kérdéseket igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján tisztázta.

- [13] A bűncselekmény elkövetése után a nyomozó hatóság szemle keretében rögzítette a bizonyítás szempontjából jelentős körülményeket, többek között a cím19. szám alatti panzió1 elnevezésű panzió udvarán történteket. Az elsőfokú bíróság – a Be. 531. § (1) bekezdésének az alkalmazásával – ezeket az adatokat is ismertette.
- [14] A cselekménnyel összefüggésbe hozható bizonyítási eszközök felderítése és összegyűjtése tehát maradéktalanul megtörtént, azokat az elsőfokú bíróság részletekbe menően elemezte, értékelte. Mérlegelő tevékenységéről színvonalasan számot adott, köztük arról is, hogy – e körben – a vádlottak védekezését miért vetette el. A múltbeli történések rögzítését illetően tehát a tényállás hiánytalan és felderített, de nem tartalmaz a lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával ellentétes megállapítást vagy téves ténybeli következtetést sem. Így az a Terhelt1 I. r. vádlott vonatkozásában történt helyesbítéssel a Be. 593. § (3) bekezdése alapján irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

[15] **IV.**

- [16] Az irányadó, a másodfokú eljárásban senki által nem támadott tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlottak büntetőjogi felelősségére.
- [17] A cselekmények minősítése azonban csak részben felelt meg a büntető anyagi jogszabályban foglaltaknak.
- [18] A cselekmények minősítése kapcsán mindenekelőtt arra szükséges utalni, hogy nem értett egyet a másodfokú bíróság Terhelt2 II. r. vádlott védőjének azon álláspontjával, mely szerint az ügyészség eltérő minősítést célzó fellebbezése a bírói mérlegelést támadja, és a felülmérlegelés tilalmába ütközik.
- [19] A következetes ítélkezési gyakorlat szerint a bíróság tényfelderítési kötelezettsége kiterjed minden, a büntetőjogi elbírálás szempontjából lényeges, releváns jelenségre. Az ennek eredményeként az ítéleti tényállás személyi és történeti részében rögzített ténymegállapítások nem kizárólag fizikai jellegű külső történések, de ún. belső történések, tudati tények is lehetnek. E tudattartalom ténybeli megállapítását azonban határozottan el kell különíteni a bírói ítélkezési tevékenységének másik alapvető területétől, a megállapított tények jogi értékelésétől: a büntetőjogi felelősség kérdésében történő döntéstől, a cselekmény minősítésétől és a büntetés kiszabásától. Míg ugyanis az előbbi esetben a különböző tartalmú bizonyítékok egybevetésére, megszerzésük törvényességének vizsgálatára, valóságtartalmuknak, bizonyító erejüknek a logika szabályai szerinti mérlegelésére, ennek eredményeként tények megállapítására kerül sor, addig a jogi értékelés a valónak már elfogadott fizikai és tudati tényeknek a jogi normával történő egybevetése, a törvény szövegének való megfeleltetése.
- [20] A bíróság előző tevékenységéről ítéletének bizonyítékokat mérlegelő részében, míg az utóbbiról annak jogi indokolásában ad számot. A pontos elhatárolhatóság érdekében követelmény az, hogy a bírói ténymegállapítások sem a fizikai, sem pedig a tudati tények vonatkozásában ne jogi fogalmak, a törvény általános, illetve különös részében szereplő vagy a jogtudomány és a joggyakorlat által értelmezett jogi kategóriák (szándékosság, gondatlanság, különös kegyetlenség, szándékerősítő jelenlét stb.), hanem konkrét tények,

cselekmények legyenek. A fenti megkülönböztetés gyakorlati jelentőségét az adja, hogy az elsőfokú bíróság – akár külső, akár tudati tényeket érintő – ténymegállapító tevékenysége a másodfokú eljárásban csak a Be. 593. § (1) bekezdésében írt kereteken belül orvosolható, a megállapított tények jogi értékelését illetően azonban ilyen kötöttség nem áll fenn (*BH 2005.167.*).

- [21] A fentiek alapján tehát az eltérő minősítést célzó fellebbezés kapcsán a felülmérlegelés tilalma, továbbá az, hogy az ilyen tartalommal előterjesztett jogorvoslati kérelem a bírói mérlegelést támadná, szóba sem kerülhetett.
- [22] A cselekmények minősítésével kapcsolatosan hangsúlyozni szükséges, hogy az élet- és testi épség elleni bűncselekményeknél az elsőfokú bíróság értékelő tevékenysége során a 3/2013. Büntető jogegységi határozatban közzétett szempontrendszer alapján tekintette át a tudattartalom vizsgálatánál szóba jöhető tárgyi és alanyi tényezőket. Majd azok körülmekintő elemzésével helyezkedett arra az álláspontra, hogy a vádlottak szándéka sértett1 sértett sérelmére elkövetett cselekmény vonatkozásában a testi sértés előidézésére irányult. Nem értett egyet a másodfokú bíróság a fellebbezési főügyész azon álláspontjával, hogy a testi sértés okozásának szándékával fellépő vádlottak tudata az életveszélyes sérülés következményét is átfogta.
- [23] Az irányadó tényállás rövid lényege szerint a vádlottak a barátnőjüket és élettársukat ért inzultus miatt a szállodal szálló építkezésén dolgozó munkások szálláshelyére mentek abból a célból, hogy számonkérjék, felelősségre vonják őket. Magukhoz vették 6-10 cm pengehosszúságú késeiket, és így mentek a panzióba. A brigádvezetővel folytatott egyre hangosabb, hevesebb kiabálás hatására többen az udvarra mentek, köréjük gyűltek. A két vádlott rátámadt az apartman felé menekülő sértett1re, amikor a munkások a kések látványára szétrebbentek. A bántalmazás során sértett1 sértett a bal comb hátsó felszínén szenvedett szúrt-metszett sebbel járó sérülést, a szúrcsatorna hossza 10 cm volt, ami azt jelentette, hogy a szúrás a comb izomzatán keresztül egészen a csontig hatolt.
- [24] Amint arra a törvényszék helyesen hivatkozott – elsőfokú ítélet [21] és [22] bekezdés – a sérülés 14 nap alatt gyógyult és nincs a közelében olyan érképlet, amely a ténylegesen bekövetkezettnél súlyosabb eredményt, életveszélyt okozhatott volna.
- [25] Tekintettel arra, hogy a sértettet egyetlen szúrás érte, ami legfeljebb közepes erejű volt, a másodfokú bíróság álláspontja szerint a testi sértés okozásának szándékával fellépő vádlottak tudata az életveszélyes sérülés következményét nem fogta át.
- [26] A fentiek alapján tehát a másodfokú bíróság a sértett1 sértett sérelmére elkövetett bűncselekmény tekintetében egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával, így e cselekménynek az eltérő minősítést célzó ügyészégi fellebbezést nem találta megalapozottnak.
- [27] Nem értett egyet ugyanakkor a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak a sértett2 sértett sérelmére elkövetett cselekmény minősítése kapcsán kifejtett álláspontjával. A másodfokú bíróság szerint e sértett vonatkozásában tévesen értékelte az elsőfokú bíróság a vádlotti akaratát háttérre.
- [28] Az irányadó tényállás szerint a sértett1 sértett támadását követően – mivel a sértett munkatársai, akik az udvaron szemmel kísérték sértett1 támadását – a téglákból összerakott tűzrakóhelyről felvett téglákkal dobálni kezdték a vádlottakat, elmenekültek a helyszínről és elhagyták a panziót. Miután elhagyták a helyszínt, az úttest túloldalán parkoló személygépkocsihoz mentek, melynek csomagtartójából egy keréklazító kulcsot és egy esztergált farudat vettek magukhoz, és ezekkel az eszközökkel felfegyverkezve visszamentek a panzióba, ahol sértett2 sértettet Terhelt1 I. r. vádlott a kerékkulccsal fején ütötte, Terhelt2 II. r. vádlott pedig a farúddal a sértett bal karjára és jobb vállára mért egy-egy ütést.

- [29] Az ütések miatt a sértett a földre esett, ezt követően próbált a vádlottak elől elmenekülni. Eközben Terhelt1 I. r. vádlott a kést ismét a kezébe vette és sértett2ra támadt, majd csatlakozott hozzájuk Terhelt2 II. r. vádlott is, aki Terhelt1 I. r. vádlotthoz hasonlóan a kezében kést tartott és azzal a sértettre támadt. Az egyik vádlott a sértettet testének bal oldalán a csípőcsont felett közepes erővel megszúrta, a sértett a sebéhez kapott és a konyhába menekült. A dulakodás során az egyik vádlott a sértett koponyájának baloldali fali régióját is megszúrta, majd a vádlottak követték az épületbe menekülő sértettet és a konyhába egyikük vele szemben állva a felsőteste bal oldalán közepes erővel mellkason szúrta őt. A szúrások után egyikük még egy székkal fejbe akarta ütni, azonban a vádlottak meghallották a helyszín felé közelítő szirénát, ezért futva elmenekültek.
- [30] Nem volt tehát kétséges, hogy a vádlottak bosszúállási célzattal tértek vissza a helyszínre úgy, hogy további támadó eszközöket szereztek be. Visszatérésüket követően a sértettet kitartóan, rendkívül gátlástalan módon bántalmazták, mely bántalmazás eszközzel történő ütésekben és szúrásokban is megnyilvánult.
- [31] Mindezek alapján a kitartó bántalmazásban megnyilvánuló, kirívóan gátlástalan elkövetési mód, a támadó jellegű bántalmazó cselekménysor külső hatásra történő befejezése, az eszköztelen sértettel szembeni túlerő a vádlottak cselekményének lehetséges és a tudatuk által átfogható eredményéhez kapcsolódó közömbösségre utalt, azaz az esetleges halálos következménybe való vádlotti belenyugvást tükrözte.
- [32] Az elkövetéshez használt eszközök, az erő kifejtés mértéke, a kitartó bántalmazás, a célba vett testtájék jellege és a szúrások ereje alapján tehát számolniuk kellett azzal, hogy a cselekményük akár a sértett halálához is vezethet, azaz halálos eredménnyel jár, melybe belenyugodtak. Közömbösségük a cselekmény elkövetése után tanúsított magatartásukban is kifejezésre jutott, így abban, hogy a sértettet magára hagyták és a helyszínről elmenekültek.
- [33] A halálos eredmény elmaradása kizárólag a körülmények szerencsés alakulásának, a véletlennek volt köszönhető.
- [34] A sértett2 sértett sérelmére elkövetett cselekmény tehát helyesen a Btk. 160. § (1) bekezdésében meghatározott emberölés büntette – Btk. 10. § (1) bekezdése szerinti – kísérletének minősül, melyet társtettesként követtek el.
- [35] Az ügyészség által – a fellebbviteli főügyészség által módosított tartalommal fenntartott - a cselekmény eltérő minősítését sérelmező fellebbezése tehát sértett2 sértett vonatkozásában megalapozottnak bizonyult.
- [36] Az elsőfokú bíróság helytálló indokát adta annak, hogy az élet- és testi épség elleni bűncselekményeket milyen jogelvek mentén minősítette társtettesként elkövetettnek, mellyel a másodfokú bíróság is maradéktalanul egyetértett.
- [37] Terhelt2 II. r. vádlott vonatkozásában helytállóan történt a zaklatás vétségének minősítése is.

[38] V.

- [39] A büntetőjogi jogkövetkezményeket meghatározó tényezőket az elsőfokú bíróság túlnyomórészt helyesen tárta fel. A vádlottakkal szemben irányadó büntetési tételkeret a megváltozott minősítésre figyelemmel öt évtől huszonkettő év hat hónapig terjedő szabadságvesztés, amelynek Btk. 80. § (2) bekezdése szerinti középértéke 13 év 9 hónap szabadságvesztés. A megváltozott minősítésre figyelemmel a vádlottak javára enyhítő körülményként értékelendő szándékuk eshetőleges jellege és az élet elleni bűncselekmény

kísérleti szakban maradása. Terhelt2 II. r. vádlott terhére kellett értékelni további súlyosító körülményként a halmazatban álló bűncselekmények kettőt meghaladó számát.

- [40] Mindkét vádlott javára enyhítő körülmény továbbá az is, hogy a tettelegességhez vezető konfliktus kialakulásában sértett1 sértett provokatív, kötözködő viselkedése játszott szerepet.
- [41] A súlyosító körülmények nagyobb számára tekintettel, nyomatékkal figyelembe véve azt, hogy a sértett2 sértett sérelmére elkövetett cselekmény háttérében különösen agresszív magatartásuk, kitartó kötekedésük állott, az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés és közügyektől eltiltás a másodfokú bíróság álláspontja szerint nem alkalmas a Btk. 79. §-ában megfogalmazott célok elérésére.
- [42] Ezért azt a másodfokú bíróság mindkét vádlott vonatkozásában 8 év 6 hónap szabadságvesztésre és 8 év közügyektől eltiltásra súlyosította.
- [43] A Btk. 38. § (4) bekezdés e) pontjának eb) alpontjában írt kötelező rendelkezés alapján a vádlottak a feltételes szabadságra bocsátás kedvezményében nem részesíthetők.
- [44] A büntetőjogi jogkövetkezményeket sérelmező fellebbezések tehát a súlyosbítást célzó részükben eredményre vezettek. Terhelt2 II. r. vádlottnak és védőjének az enyhítést célzó fellebbezését ugyanakkor a másodfokú bíróság nem találta megalapozottnak.
- [45] A fentiek alapján a másodfokú bíróság a Be. 606. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a sértett2 sértett sérelmére elkövetett bűncselekmény minősítésére és a büntetőjogi jogkövetkezményekre vonatkozó részében megváltoztatta. Az egyéb rendelkezések törvényesek voltak, ezért azokat – a Be. 605. § (1) bekezdése szerint – helybenhagyta.
- [46] A kiszabott szabadságvesztés tartamába az előzetes fogvatartásban töltött további időt a Btk. 92. § (1) bekezdésében írtak szerint mindkét vádlott vonatkozásában be kell számítani.
- [47] A másodfokú bíróság a Be. 613. § (1) bekezdésében írtak szerint rendelkezett a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viseléséről.

P é c s, 2023. június 27.

Dr. Tóth Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Bencze Beáta s.k. előadó bíró, Dr. Hudvágner András s.k. bíró

A Zalaegerszegi Törvényszék 3.B.19/2022/37. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.III.26/2023/10. számú ítélete folytán – az abban írt változtatásokkal – a 2023. évi június hó 27. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Dr. Tóth Sándor s.k.
a tanács elnöke